

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky: Mgr. Jan Biederman, Ph.D.
 Autor/autorka práce: Igor Lukianov
 Studijní program/obor: Historické vědy, Dějiny evropské kultury
 Název práce: Vozová hradba a její role v husitských válkách
 Vedoucí práce: PhDr. Eva Doležalová, Ph.D.
 Rozsah práce: 172 312 znaků včetně mezer (96 normostran)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐

B. Obsahová kritéria

Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☐	☒	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Ve vztahu ke gramatickému a stylistickému zpracování bakalářské práce nehodlám uvádět konkrétnější poznámky, neboť s ohledem na určité indicie odhaduji, že autor není ve vztahu k českému jazyku rodilým mluvčím - nicméně si této souvislosti dovolím podotknout, že by práci velmi prospěla důslednější jazyková korektura. Doporučil bych rovněž, aby se autor obecně (a zejména do budoucna) vyvaroval nevhodného používání anglicismů tam, kde existuje odpovídající termín v češtině - místo "levý flank" by bylo přece jen vhodnější uvést "levé křídlo" (s. 10).

Autor práce jasně formuloval své cíle a metodiku, jejichž prostřednictvím chtěl těchto cílů dosáhnout. Zmíněných cílů autor de facto dosáhl, nicméně je na místě konstatovat, že s ohledem na výběr hlavního tématu role vozové hradby v husitských válkách a jejího současného stavu poznání pracoval s materiálem do značné míry již probádaným a neměl tedy příliš možností přispět v tomto ohledu nějakými originálními myšlenkami či objevy. Střední část práce, která je zaměřená na tzv. husitské období a používání vozové hradby v 15. století tuto skutečnost svým vyzněním pouze potvrzuje. V této souvislosti je také poněkud nejasné, proč autor vyhradil značný prostor souhrnnému popisu bitvy u Kresčaku (s. 13 – 15) - uvedený střet do struktury práce tématicky nezapadá, role vozů je zde marginální a jako analogie se tedy ve vztahu k fenoménu vozové hradby v 15. století vůbec nehodí.

Na odborné úrovni text práce dále vykazuje skutečnost, že autor má jisté mezery v používání vhodných odborných termínů a to jak obecně historických, tak vojensko-historických. Označit obyvatele historických Horních Uher automaticky jako "Maďary" (s. 69) není právě šťastné, podobně jako používání termínu "rytíř" jako synonyma pro těžkooděného jezdce (používáno opakovaně) - výraz "těžkooděný jezdec" či "těžké jezdeckvo" představuje označení druhu vojska, zatímco termín "rytíř" příslušníka učitě sociální skupiny a zdaleka neplatilo, že každý těžkooděný jezdec byl vždy rytířem (dokonce ani nemusel být šlechticem). Podobně rozporuplný je výraz "švýcarští lancknechti" (s. 40), neboť landsknechti byli především žoldněři z německy mluvících zemí Svaté říše římské (jejich pojmenování odráželo původní způsob jejich placení), zatímco švýcarská pěchota představovala samostatnou skupinu s vlastním pojmenováním (Reisläufer) a s landsknechty si navzájem konkurovala. Konečně pak zmínka o používání luků husitskými bojovníky na vozové hradbě (s. 35) působí poněkud neseriózně uvážíme-li, že o rozsahu výroby a užívání luků v českém prostředí 15. století je při současném stavu poznání známo jen málo. Konečně je třeba podotknout, že autor v některých místech používá až příliš souhrnné a příliš zjednodušující výklady či soudy, které neodpovídají historické realitě a dnešnímu stavu poznání zcela přesně – pro stručnost dodejme pouze tolik, že husitské války a používání vozové hradby nevedly k úpadku rytířstva, ale k proměně role těžkooděného jezdeckva, které bylo sesazeno z pozice hlavní bojové síly na sílu taktickou (což ovšem neznamenalo její úpadek a až do první světové války a nástupu motorové útočné vozby zůstalo jezdeckvo obecně hlavní a jedinou údernou silou na bojištích). Podobně ani pěchota v první čtvrtině 15. století už dávno nehrála na bojištích jen druhořadou úlohu a její efektivita záležela především na jejím původu, výzbroji a motivacích. Autor s ohledem na nároky kladené na bakalářskou nicméně práci prokázal snahu a slušně odvedenou práci v oblasti heuristiky - zde je mírně zarážející pouze skutečnost, že autor na straně jedné pracoval se skutečně recentní literaturou (Petr Čornej - Jan Žižka) a přitom na straně druhé do své práce nezahrnul zásadní syntézu k tématu husitství a jeho role v 15. století (Husitské století). Za velmi zdařilý lze považovat chronologický přehled programového využívání vozového ohrazení v bojových situacích od starověku s přesahy do analogických situací na dálném východě až po raný novověk - v tomto ohledu je zajímavý zejména popis vývoje bojového vozového ohrazení ve východní Evropě v 16. a 17. století.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

V rámci diskuse navrhuji autorovi položit otázku, zda při původní volbě tématu zvažoval možnost, že by se spíše než na vozovou hradbu v kontextu husitských válek zaměřil na otázku vzájemné interakce taktických postupů a materiálního zázemí vojsk mezi východní Evropou (Ruské carství, Polské království / Polsko-litevská unie, Osmanská říše, Krymský chanát) a střední a západní Evropou - respektive na recepci vozové hradby či jiných taktických a technických inovací v prostoru východní Evropy. Sledování těchto jevů ve východní Evropě v období pozdního středověku a počátku novověku se ostatně na scéně české historiografie dějin vojenství zatím mnoho badatelů nevěnovalo, přitom se jedná o velice zajímavé téma.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 14. 6. 2021

Podpis:

